

قانون گرایی

در توسعه فرهنگی

نویسندگان:

حسین آدمیت (دانشجوی دکترای فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه پیام نور

تهران)

دکتر مهدی معینی کیا (استاد یار و عضو هیئت علمی دانشگاه محقق اردبیلی)

دکتر توران سلیمانی (استاد یار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

واحد اردبیل)

سمانه صومعلو (فوق لیسانس روانشناسی بالینی)

قانون‌گرایی در توسعه فرهنگی / نویسندگان حسین آدمیت ... [و دیگران].

مشخصات نشر: تهران: آرمان‌نگار، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۴۷ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۴-۳۱-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: نویسندگان حسین آدمیت، مهدی معینی‌کیا، توران سلیمانی، سمانه صومعلو.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۳۵ - ۱۴۷.

موضوع: قانون‌گرایی - فرهنگ و تکنولوژی

موضوع: قانون‌گرایی - ایران - فرهنگ

موضوع: سیاست فرهنگی - فرهنگ و حقوق

شناسه افزوده: آدمیت، حسین،

رده بندی دیویی: ۱۱۵/۳۴۰

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹-۶۵۸۶

قانون‌گرایی در توسعه فرهنگی

مؤلفین: حسین آدمیت - دکتر معینی‌کیا

دکتر توران سلیمانی - سمانه صومعلو

ناشر: آرمان‌نگار

نوبت چاپ: اول - ۹۴

چاپ: نشاط

تیراژ: ۲۰۰۰

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۴-۳۱-۲

فهرست

مقدمه ۹

فصل اول:

فرهنگ

جایگاه و اهمیت فرهنگ ۱۵

فرهنگ ۱۷

عناصر فرهنگ ۲۲

ویژگیهای فرهنگ ۲۴

فرهنگ و توسعه ۲۵

فصل دوم:

توسعه

توسعه ۲۹

ابعاد توسعه ۳۳

۱) توسعه‌ی اقتصادی (Economic Development) ۳۳

۲) توسعه‌ی سیاسی (Political Development) ۳۳

۳) توسعه‌ی اجتماعی (social Development) ۳۴

۴) توسعه‌ی انسانی (Human Development) ۳۴

۵) توسعه‌ی فرهنگی (cultural Development) ۳۵

۳۵.....	توسعه فرهنگی (تعامل توسعه و فرهنگ)
۴۰.....	توسعه فرهنگی از دیدگاه یونسکو.....
۴۱.....	«ونیز» میعادگاه توسعه فرهنگی.....
۴۵.....	مصادیق توسعه فرهنگی.....
۴۶.....	اصول سیاست گذاری فرهنگی.....
۴۷.....	برنامه ریزی بلند مدت و خط مشی های اساسی.....
۴۷.....	فرهنگ عمومی.....
۴۹.....	فرهنگ آموزش و پژوهش.....
۵۰.....	فرهنگ اداری و اجرایی.....
۵۲.....	فرهنگ اقتصادی و اجتماعی.....
۵۳.....	جایگاه و اهمیت توسعه ی فرهنگی.....

فصل سوم:

قانونگرایی

۵۹.....	پیشینه قانون.....
۶۱.....	مفهوم قانون.....
۶۶.....	قانون پذیری.....
۶۸.....	ضرورت و اهمیت قانون برای جامعه.....
۷۶.....	کارکردهای قانون پذیری در جامعه.....
۷۸.....	انواع قانون.....
۷۹.....	شاخص های قانون پذیری.....

۸۰..... معرفهای قانون پذیری در جامعه

۸۲..... برآیندهای حاکمیت قانون

۸۲..... الف: نظم

۸۴..... ب: عدل

۸۶..... قانون از دیدگاه اسلام و قرآن

۸۷..... اهل سنت

۸۸..... اهل تشیع

۹۲..... قانون گرایی از دیدگاه ائمه معصومین

۱۰۴..... قانون و قانونگرایی از نظر حضرت امام خمینی (ره)

۱۰۸..... قانونگرایی و توسعه فرهنگی

۱۱۴..... فرهنگ و قانون پذیری

۱۱۵..... توسعه فرهنگی، پیش نیاز قانون پذیری در جامعه

منابع

۱۳۳..... منابع فارسی

۱۴۰..... منابع خارجی

بنام خدا

«هر محقق و اندیشمندی که امروز چیزی می نویسد مسئول دانش فرداست.»

حسین آدمیت

مقدمه

انسان بدون فرهنگ پای به جهان می گذارد. رفتار او از ارزش ها و باورهای او زیر نفوذ فرهنگی که از هر سو او را در بر گرفته قرار می گیرد. فرهنگ چنان نیرومند است که می تواند موجب پاکدامنی قبل از ازدواج شود و یا کسی را وادار کند که برای همه عمر سوگند پارسایی بخورد. فرهنگ می تواند کسی را به کشتن دیگری برانگیزد تا لکه ننگی پاک شود. فرهنگ از مرگ و زندگی قوی تر است و بر آن چیره می شود و به آدمی زندگی جاودانه می بخشد. به طور کلی شخصیت زیر نفوذ فرهنگی شکل می گیرد. رسوم، باورها، ابزارها، فن ها، حکایت ها و جز آن ممکن است از میان یک قوم یا از یک ناحیه به میان قوم و ناحیه دیگر پراکنده شود. بی گمان برای آن که یک ویژگی فرهنگی را مردمی دیگر بپذیرند یا در پی آن باشند، باید برای آن ها مزیت، سود یا کثرتی در برداشته باشد. فرهنگ به صورت مرئی و نامرئی در همه جا حضور دارد و خود را تحمیل می کند. اساساً می توان گفت اقتصاد و سیاست، خود، بخشی از فرهنگ است و توسعه ی اقتصادی و سیاست، جنبه هایی از توسعه ی فرهنگی است. از خصوصیات فرهنگ این است که تحول پذیر است. فرهنگ یک جامعه مانند هر پدیده ی دیگر در طول زمان دست خوش تغییرات و تحولاتی شده و به وسیله ی کارکرد بیرونی خود نقش خاصی را در ایجاد، تداوم و پیشرفت کیفیت عمومی جامعه ایفا می کند و این نقش ممکن است در مسیر تکاملی

جامعه یا برعکس عاملی بازدارنده یا حتی واپس گرایانه باشد. به عبارت دیگر هر گونه تغییر و تحول، پیشرفت یا پسرفت جامعه، به نوعی ریشه در فرهنگ جامعه دارد.

باگذشت زمان و گسترش اجتماعات توسعه یافته، مشکلات و ابعاد مخرب توسعه هم در کشورهای توسعه یافته و هم در کشورهای در حال توسعه و جهان سوم آشکارتر شد. ویرانی طبیعت، افزایش آلودگی های زیست محیطی، تداوم فقر و نابرابری های اجتماعی، شیوع فساد و بی بند و باری های اخلاقی از کارکرد های نهان توسعه در کشورهای توسعه یافته به شمار آمده است. اما در کشورهای در حال توسعه، بعد از تلاش ها و صرف میلیارد واحد پول ملی، گذشت زمان نشان داد که بسیاری از این کشورها نه تنها به توسعه دست نیافتند بلکه در وضعیت نابسامانی و پریشانی و سردرگمی سیاسی قرار گرفتند. البته دلایل شکست فرایند توسعه در کشورهای مختلف می تواند متفاوت باشد، مانند فقدان دولت کارآمد، عدم انباشت سرمایه، عدم وجود نیروی انسانی، فرار مغزها و ... اما آن چه به عنوان وجه مشترک در اکثر قریب به اتفاق این کشورها به عنوان عامل و دلیل اساسی می تواند مطرح باشد، این است که این کشورها به جای توسعه ی درون زا، به توسعه ی بیرون زا روی آوردند. به عبارت دیگر توسعه را مطابق فرهنگ، تاریخ و سنت های خود آغاز نکرده بلکه هر آن چه را در غرب اتفاق افتاده بود، کاملاً الگو قرار دادند. در کشورهای غربی بر ویرانه های سنت، مدرنیته و توسعه شکوفا شدند. به عبارت دیگر آن ها با دستکاری در فرهنگ و سنت خودشان، توانستند مسیر تجدد را باز کنند و به توسعه دست یابند اما کشورهای دیگر از آن جا که فرهنگ و سنت شان با فرهنگ و سنت مغرب زمین متفاوت است، نمی توانند گام به گام مانند آن ها عمل نمایند. آمال با تاکید بر همین نکته می گوید: «نکته ی اساسی در نحوه نگرش به جهان است و آن عدم پذیرش و درونی شدن روح توسعه ی اقتصادی است. ذات توسعه همانا تغییر نگاه دینی قرون وسطایی و توجه به ساحات نفسانی و مادی بشر است». البته با توجه به تفاوتی که بین اسلام و مسیحیت وجود دارد، نوعی تغییر در نگاه به جهان و طبیعت در فرهنگ اسلام و مسیحیت نیز متفاوت خواهد بود. اما به هر صورت نقطه ی آغاز برای هر گونه حرکت رو به جلو، حرکت از متن فرهنگ خودی است. در یک نگاه کلی می توان گفت که یکی از مهمترین شاخصهای توسعه فرهنگی در یک جامعه قانون پذیری می باشد. ولی به منظور تحلیل و بررسی نقش قانون پذیری در توسعه فرهنگی از یک طرف و تفهیم موضوع برای

خوانندگان از طرف دیگر لازم می‌دانیم اول به بررسی فرهنگ، توسعه، و همچنین توسعه فرهنگی پرداخته و سپس نقش قانون‌پذیری در توسعه فرهنگی را تحلیل و بررسی خواهیم کرد.